

INDLAND

Danmarks vandmiljø er dårligt: 'Førhen var der mange fisk, nu er alt væk'

Kun to ud af 119 kystnære områder i Danmark lever op til EU's krav for godt vandmiljø.

Lars Hast er erhvervsfisker ved Lillebælt, men der er ikke mange fisk tilbage, siger han. Foto: DR (Foto: (C) DR Nyheder)

AF SILLE UGELVIG

3. JUL KL. 07:10 | OPDATERET 3. JUL KL. 11:18

[\[?\] FORKLAR ORD](#)

[\[A\] STØRRE TEKST](#)

[\[o\] LÆS OP](#)

Mange danske søer, fjorde og kystnære områder er i dårlig stand.

For selvom vandet kan se lækkert ud fra oven, så er der mange alger på bunden, og det påvirker vandmiljøet.

Når fosfor og kvælstof bliver udledt i vandet, kommer der flere alger og mindre ålegræs. Det skaber iltsvind, og fiskene dør.

Kun to ud af 119 danske kystnære områder lever op til kravene for EU's vandkrav. Det viser tal fra Miljøstyrelsen.

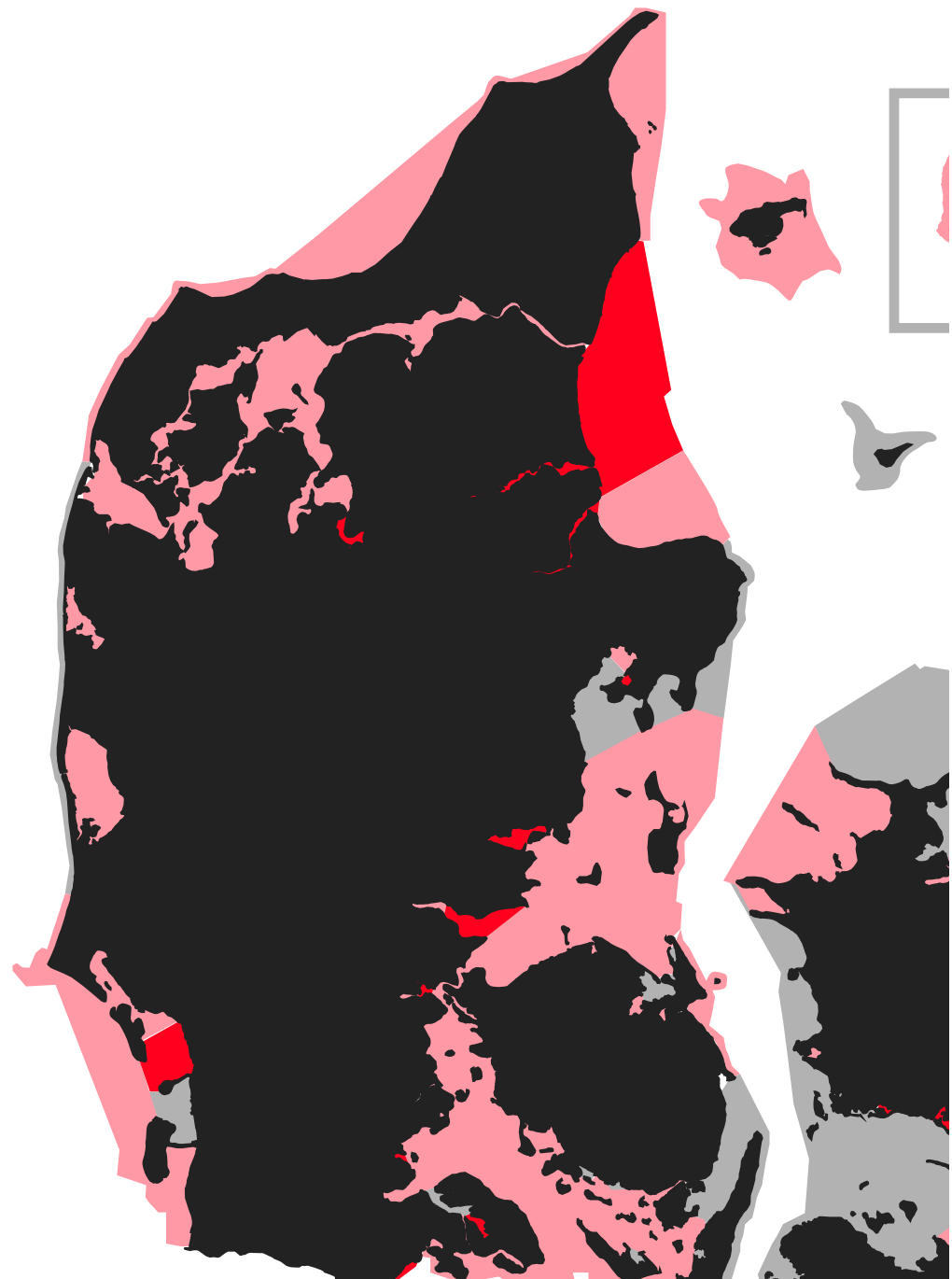
Samtidig viser nye målinger fra Miljøstyrelsen, at iltsvindene starter tidligere end sidste år.

Det betyder, at Danmark ligger i bund i forhold til resten af EU's medlemslande, når det kommer til vandmiljøet.

Og det skyldes én ting, siger Erik Kristensen, professor i havbiologi på Syddansk Universitet.

- Det skyldes næringsstofferne. Det hersker der ingen tvivl om, for næringsstoffer er mad for algerne, så er der meget lys, er der meget næring, og så eksploderer de i vækst.

Næringsstof er byggesten for alt levende - også alger. Mængden af næringsstofferne kvælstof og fosfor øger algevæksten, og det fører til kraftig algevækst, iltsvind og i værste fald fiskedød.

Kilde: Miljøstyrelsen Tekst: Silke Ugelvig Grafik:Lone Halse

Førhen var der mange fisk langs kysten. Nu er der ikke noget. Alt er væk.

LARS HAST, ERHVERVSFISKER I LILLEBÆLT

Fiskene forsvinder

Lars Hast er en af få erhvervsfiskere, der er tilbage ved Lillebælt. Resten er stoppet, fordi fiskene er forsvundet i området, fortæller han.

- Førhen var der mange fisk langs kysten. Nu er alt væk, og sådan er det alle steder herude.

Derfor er han stoppet med at fiske med garn om sommeren, og sådan plejer det ikke at være.

- Normalvis om sommeren kunne vi fange op til 70 til 80 kilo fisk på en god dag. I dag er du heldig, hvis du fanger så mange, som du selv kan spise, siger Lars Hast.

Det kystnære område ud for Skærbæk ved Lillebælt er et af de områder, der ifølge Miljøministeriet er kategoriseret som værende i "dårlig økologisk tilstand".

Og det har konsekvenser for Lars Hast og hans fiskeri.

- Man går hele tiden og spekulerer på, om man har penge til at betale sine regninger, fortæller han.

Sådan påvirker fosfor og kvælstof vandet

Det er en kædereaktion, og den skal vi have vendt.

ERIK KRISTENSEN, PROFESSOR I HAVBIOLOGI PÅ SYDDANSK UNIVERSITET

Det er udledning af kvælstof og fosfor fra landbrug og renseanlæg rundt om i landet, som har gjort havmiljøet dårligere.

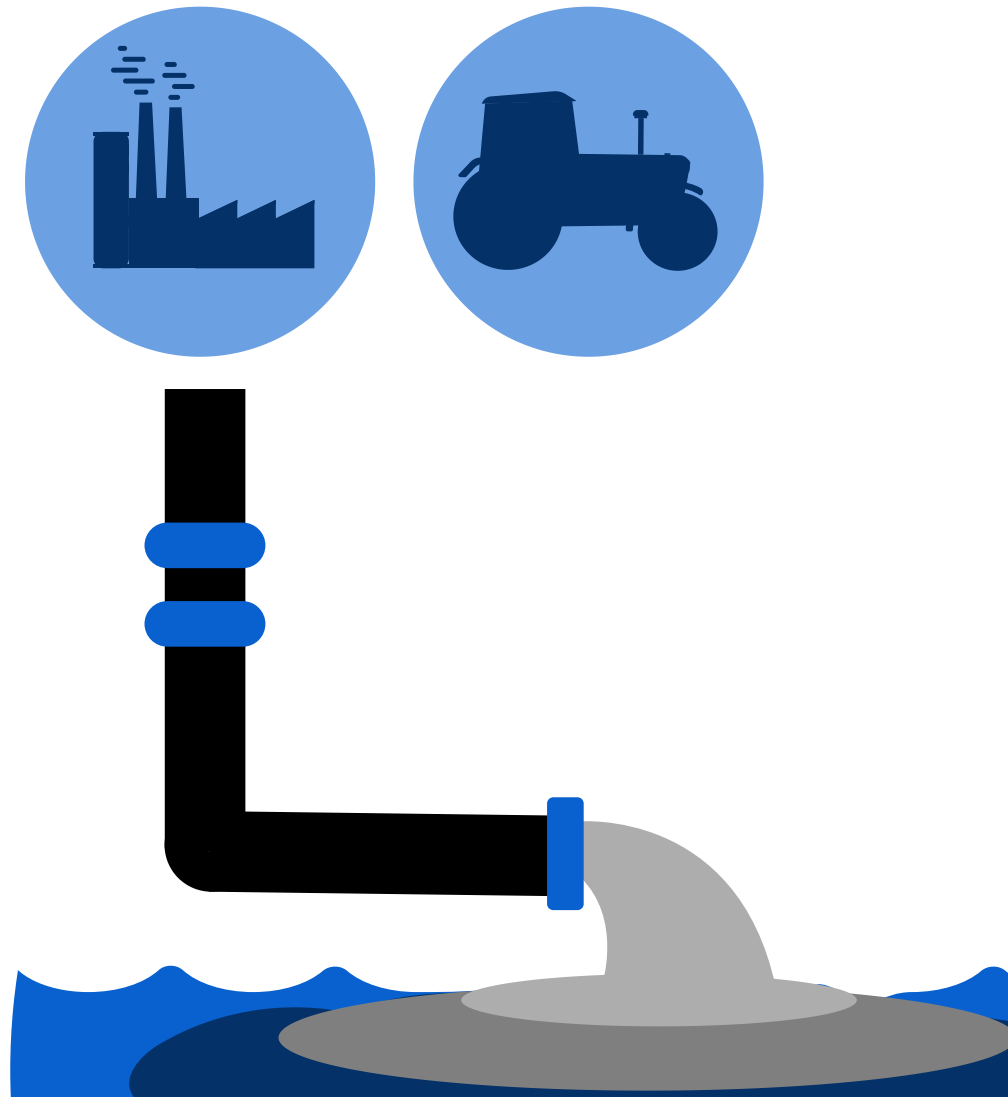
Vand, der indeholder fosfor og kvælstof, er ikke farligt at bade i, men det har store konsekvenser for dyrelivet i vandet, siger Erik Kristensen, professor i havbiologi på Syddansk Universitet.

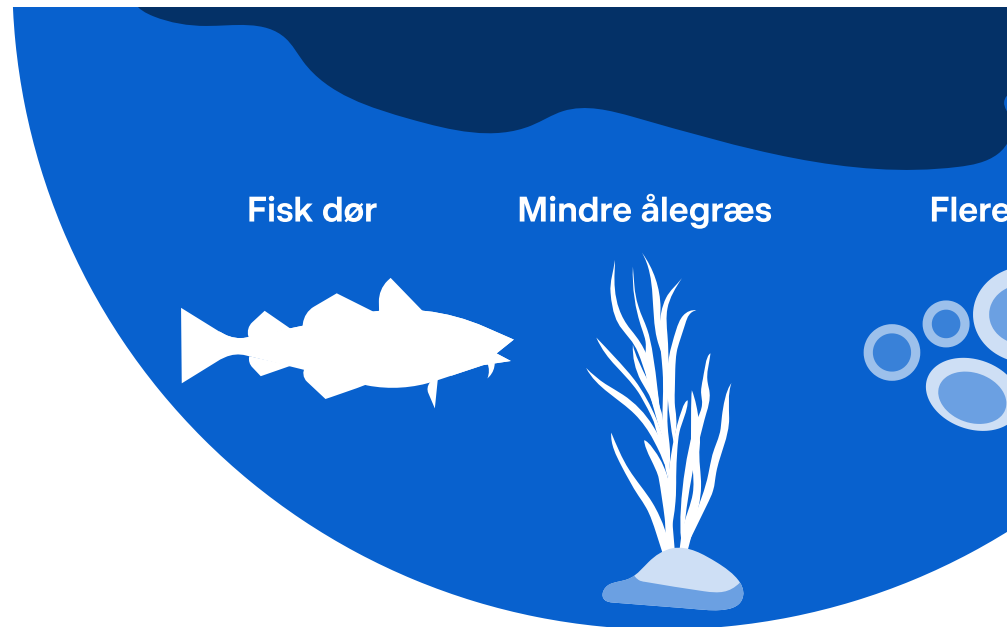
- Hvis vi ikke får mindsket næringsudledningen, så får vi heller ikke mindsket iltsvindene. Så får vi ikke bunddyr tilbage. Så får vi ikke fisk tilbage. Så det er en kædereaktion, og den skal vi have vendt, siger han.

Tal fra Miljøstyrelsen viser, at landbruget står for omkring 60-70 procent af kvælstofudledningen, mens renseanlæggene står for cirka fem procent. Yderligere fem procent kommer fra havbrug, dambrug, industri, overløb, mens naturlige udvaskning fra jorden står for cirka 20 procent.

Sådan påvirker fosfor og kvælstof vandet

Renseanlæg og landbrug udleder fosfor og kvælstof, der
vores søer, fjorde og hav.

Kilde: Miljøstyrelsen Tekst: Silje Ugelvig Grafik: Lone Halse

Forsker: 'Mindsk udledningen af næringsstoffer'

Landbruget og renseanlæggene overholder Miljøstyrelsens krav for fosfor- og kvælstofudledning. Derfor er der behov for nye krav, mener eksperter.

- Politikerne skal komme med de rette krav til landbruget og renseanlæggene. Det er nødvendigt, siger Erik Kristensen.

Spørger man landmændene, så er de klar til at tage et ansvar for et nedbringe udledningen af fosfor og kvælstof, siger Anders Panum Jensen, viceområdedirektør i Landbrug og Fødevarer.

Det er regeringen, der har mulighed for at stramme lovkravene for fosfor- og kvælstofudledning.

STIIG MARKAGER, PROFESSOR I HAVBIOLOGI PÅ AARHUS UNIVERSITET

- Der er sket utrolig meget frem til i dag. Men vi skal længere endnu, og derfor er vi fortsat engageret i at få nye teknologier og virkemidler i spil, der kan gøre det endnu bedre.

Og renseanlæggene kan også blive bedre til at rense vandet, siger Dines Thornberg, udviklingschef i Danmarks største spildevandsvirksomhed, BIOFOS.

- Det er muligt at komme ned på 0,5 milligram per liter. Jeg har set eksempler på, at man kommer helt ned på 0,1. Det er et spørgsmål om, hvor meget man vil ofre på det.

Nye ordninger på vej

Men nye krav til renseanlæggene og nye teknologier til landbruget kræver en ændring af lovgivningen.

- Det er regeringen, der har mulighed for at stramme lovkravene for fosfor- og kvælstofudledning, siger Stiig Markager, professor i havbiologi på Aarhus Universitet

Og de er på vej, siger miljøminister Lea Wermelin (S).

- Vi skal i gang med at lave nye vandplaner, hvor hele målet er at få danske vandområder i god tilstand. Det vil sige, at vi skal have udledningen af næringsstoffer ned i Danmark. Vi udleder simpelthen for meget.

De nye vandplaner forventes af være færdige i det nye år, og her skal der kigges på både renseanlæggene og landbruget, fortæller miljøministeren.

INDLAND LIGE NU

